



KANDIDAT

4293

PRØVE

REL116 1 Religion og livssyn i Norge

Emnekode	REL116
Vurderingsform	Skriftlig eksamen
Starttid	30.11.2018 09:00
Sluttid	30.11.2018 13:00
Sensurfrist	22.12.2018 00:59
PDF opprettet	18.10.2019 09:49
Opprettet av	Digital Eksamen

REL116 H-18 generell informasjon**Emnekode:** REL116**Emnenavn:** Religion og livssyn i Norge**Dato:** 30.11.18**Varighet:** 4 timer**Tillatte hjelpemidler:** Ingen**Merknader:**

Kandidaten skal velge *enten* oppgavesett 1 *eller* oppgavesett 2 og svare på begge oppgavene i det settet som er valgt.

De to oppgavene i settet, A og B, må begge være bestått for at kandidaten skal få godkjent hele eksamen sett under ett.

Oppgavene blir vektet likt.

Det forekommer av og til spørsmål om bruk av eksamensbesvarelser til undervisnings- og læringsformål. Universitetet trenger kandidatens tillatelse til at besvarelsen kan benyttes til dette. Besvarelsen vil være anonym.

Tillater du at din eksamensbesvarelse blir brukt til slikt formål?

Velg et alternativ

 Ja Nei

Besvart.

1 REL116 H-18 oppgaveside

Velg enten oppgavesett 1 eller oppgavesett 2.

Oppgavesett 1

RELIGION I NORGE DE SISTE TRETTI ÅRENE

Beskriv noen utviklingstrekk i det religiøse landskapet i Norge de siste 30 årene. Diskuter så påstanden om at Norge har blitt stadig mer sekularisert i denne perioden og trekk fram eksempler fra samfunnsområder som taler for og mot påstanden.

og

SAMISK FØRKRISTEN RELIGION

Beskriv kort noen kilder til kunnskap om samisk førkristen religion. Gjør deretter rede for sentralt innhold i samisk førkristen religion, bl.a. praksiser, gjenstander, steder og forestillinger.

Oppgavesett 2

RELIGIONSFRIHET

Gjør rede for utviklingen av religionsfrihet i Norge. Gi eksempler på religioner og kirkesamfunn som har blitt rammet av manglende religionsfrihet her i landet.

og

KONFESJONSKUNNSKAP OG DEN ORTODOKSE KIRKE

Gjør rede først rede for hvordan en kan beskrive kristne trostradisjoner i disiplinen

konfesjonskunnskap. Gjør så rede for betydningen av kirkerom, liturgi og sakramenter i Den ortodokse kirke.

Skriv ditt svar her...

Oppgavesett 2

RELIGIONSFRIHET

Den moderne Norge kjennetegnes av religiøs pluralisme. Det er ikke bare Den norske kirke som er gjeldende men også flere andre kristne- og ikke kristne trossamfunn som er synlig. Men hvordan var det i fortiden? Var religionsfrihet i Norge på 1700-tallet? I denne oppgaven vil jeg først gjøre rede for utviklingen av religionsfrihet i Norge. Deretter skal jeg presentere eksempler på religioner og kirkesamfunn som har blitt rammet av manglende religionsfrihet her i landet. Til slutt vil jeg oppsummere litt det som jeg har skrevet.

Religionsfrihet i Norge har en lang historie. Etter at lutherske revolusjon kom til Norge i 1537 var det bare den lutherske lære som var tillatt. Alle som oppholdte seg i Norge måtte være luthersk. I tillegg hver menneske som ville komme til Norge måtte overbevise at de tilhører til dette trossamfunn. Den 1800-talle har en avgjørende betydning når man snakker om religionsfrihet i Norge. Det ble mer og mer mennesker som ønsket dette. De kritiserte kontroll over sin trosutøvelse. Blant dem var Hans Nielsen Hauge som flere ganger brøt med Konventikkelplakat som ble vedtok i 1741. Den regulerte konventikkel dvs. private møter med blant annet bibellesning av lekfolk. Etter konventikkelplakat sånne møter burde være kontrollert av prest. I 1842 ble Konventikkelplakat opphavet. Hans Nielsen Huges tilhengerne spilte en viktig rolle da. I samme året oppsto Kriminallov som også hadde avgjørende betydning i religionsfrihet historie i Norge.

Høydepunktet i denne prosesen var i 1845 da Dissenterloven ble vedta. Fra 1845 ble det lov å melde seg ut fra Den norske kirke som var statskirke i Norge. Denne loven gav tillattelse til å skape nye kristne trossamfunn og tilhøre dem. Det var også mulig å stå utenfor enhver

trossamfunn. Dissenterloven gav mennesker religionsfrihet på en måte. Men denne loven fungerte diskriminerende. Det å melde seg ut av Den norske kirke var en veldig viktig valg som tok masse konsekvenser med seg. Dissentere, dvs. de som mldte seg ut av statskirke hadde ikke det samme lov som de som gjorde ikke det. I 1891 fikk disenterne flere lover. Det ble for eksempel tillat for dem å være lærere, men ikke i religionsfag.

Det var vanskelig for jøder å oppholde seg i Norge. Dissenterloven 1845 endret ikke det. Det var fortsatt ikke religionsfrihet til jøder. Det var forbudt å være jøder i Norge rett til 1851 da "jødeparagrafen" ble vedtok. Men det første menighet- Det MosaiskeTrossamfund oppstod i 1892. Da ble det flere jøder som levde i Norge som dessverre ble offer av antisemitisme.

Den katolske kirke er en eksempel på kirkesamfunn som har blitt rammet av manglende religionsfrihet i Norge. Etter revolusjon i 1537 ble alle monkeordener øddelagt og katolsk lære ble forbudt. Hver menneske måtte bytte sin tro. De som bestemte å være katolikker måtte flytte. Det var flere hundre år som dette forbudet var gjeldende. Dissenterloven i 1845 gav katolikker tillatelse til å oppholde seg i Norge tilbake. I 1897 ble forbud mot munkeordener opphøvet. Den katolske kirke spiller en stor rolle i Norge i dag. Det er ca. 200 000 katolikker her i landet og dette tallet stadig øker. Det skjer på grunn av innvandring, blant annet fra Polen.

En annen eksempel er kvekere. Det var også forbudt til dem å oppholde seg i Norge på 1700-1800-tallet. Kvekere godkjenner ingen sakramenter. De tror at slike handlinger snur oppmerksomhet fra Gud. For dem grunnleggende var stille andakter hvor Den Hellige Ånd talte og var til stede. Etter Dissenterloven i 1845 ble det mye lettere for kvekere å leve i Norge, men fortsatt hadde de ikke samme lov som andre.

Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige er en annen eksempel på kirkesamfunn som har blitt rammet av mangende religionsfrihet i Norge.

Dissenterloven gav dem ikke religionsfrihet heller. Mormonere har ikke Bibelen som eneste hellige bok. Mormons bok og to andre er også hellige. Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Helliges tilhengere tror på treenige Gud, men så på Guds treenigheten på en annen måte som alle andre kristne. Det betyr at mormonere ble ikke regnet som kristi trossamfunn og fikk ikke tillatelse til å oppholde seg i Norge. De måtte emigrere til Amerika for å finne et roere sted for å leve.

For å oppsummere vil jeg skrive at religionsfrihet i Norge har en lang historie. Det var mange grunn til å vedta dette friheten. Hans Nielsen Hague spilte en viktig rolle i denne prosessen. Dissenterloven i 1845 ble et høydepunktet, men denne loven gav ikke religionsfrihet til alle. Det å tro på hva man ønsker, det å utøve tro på sin måte, og ikke minst det å oppdrage barna i sin tro er avgjørende for å være og leve fritt. Dissenterloven omfattet bare kristne trossamfunn. Men helt religionsfrihet kom til Norge i 1964 da det ble vedtok lov om alle religioner også ikke-kriste religioner i Norge.

KONFESJONSKUNNSKAP OG DEN OTRODOKSE KIRKE

Det er mange kriste trostradisjoner i verden. Troen på treenige Gud og syn på Bibelen regnes som felles særetrekk. Men det er mye som skiller dem. Konfesjonskunnskap er en teologisk disiplin som er opptatt av alle kristne trossamfunner. I denne oppgaven vil jeg gjøre rede for hvordan en kan beskrive kristne trostradisjoner i disiplinen konfesjonskunnskap. Så vil jeg gjøre rede for betydningen av kirkerom, liturgi og sakramenter i Den ortodokse kirke. Til slutt vil jeg oppsummere det som jeg har skrevet.

Konfesjonskunnskap er en lære om kristne trossamfunner. Det er en veldig bred teologisk disiplin som omfatter også utbredelse og organisering av hver enkelt trossamfunn. Konfesjonskunnskap beskriver også trossutøvelse. Hver enkelt kristen trossamfunn legger vekt på forskjellige deler av livet. Det er mange måter å utøve sin tro på derfor

det er en viktig del av denne disiplinen. Fromhetsliv spiller også en avgjørende rolle når man prøver å beskrive en trossamfunn.

Når man prøver å beskrive en religion eller trossamfunn som er medlem av bruker innenfra-perspektiv da. Det har mange ulemper. Når man beskriver sin religion er en tendens til å idealisere og skjule negative sider. Beskrivelsen er subjektivt da. Men det finnes også positive sider av innenfra-perspektiv. Man beskriver en religion som kjenner seg i og derfor kan gjøre det på en veldig nøyaktig måte basert på sine egne erfaringer.

Utenfra-perspektiv gir oss mer objektivt beskrivelse.

Konfesjonskunnskap disiplin bruker både innenfra- og utenfra-perspektiv

Konfesjonskunnskap prøver å gi deskriptiv fremstilling om trossamfunner. Den prøver å behandle alle trossamfunner likt. I tillegg ivareta konfesjonskunnskap trostradisjoners selvforståelse. Dette gjelder for eksempel Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige og Jehovas vitner.

Konfesjonskunnskap bruker høyre-venstre akse som redskap i sitt arbeidet. De kristne trossamfunn som er plasseres på høyre side er konservative og har sine røtter i begynnelsen. Eksempel kan være Den ortodokse kirke. De kristnesamfunn som er mer tilpassende og nyorienterte plasseres på venstre side.

En annen eksempel er å bruke ord som kirke- sekta- denominasjon. Konfesjonskunnskap beskriver trosstradisjoner også etter oppbygning og struktur. Det finnes fire strukturer som er gjeldende i denne delen av disiplinen. Episkopal struktur med biskop som leder er første av dem. Neste er synodal struktur. Kongregasjonalisme er en struktur hvor hver enkelt menighet er selvstendig. Det finns også statskirke struktur hvor stat har kontroll over religion, for eksempel Den norske kirke.

Konfesjonskunnskap bruker også et kristendommens tree som beskriver kristendommen som levende organisme som stadig utvikler seg. Den viser splittelser for eksempel mellom vest og øst i 1054. I tillegg går kristnesamfunner som har mye felles av samme gren. Men tykkelse på gren henviser ikke til størrelse på kristne trossamfunn.

Den ortodokse kirke er den eldste av alle kristne trossamfunn. Den har sin begynnelse i første tiden eller Jesus. De regner seg som vokter av rett lære. I 1054 ble det viktig splittelse mellom øst og vest på grunn av blant annet teologiske uenigheter, synet på ikoner og synet på paven. Den ortodokse kirke regner til øst og Den katolske kirke til vest.

Kirkerommet spiller en veldig viktig rolle i Den ortodokse kirke. Første rommet som man kommer heter forhall. Opprinnelig befant der dåpefonten som etterhvert ble flyttet til kirkerommet. Forhall er et sted for botferdige og katekumener. De må oppholde seg der. Neste rommet heter kirkerommet. Dette er stedet hvor menighet samler seg. Mennesker vanligvis står under gudstjeneste og benker er bare for gamle eller for dem som klarer ikke å stå så lenge. Så befinner seg koret med alteret. I kirkerommet er også ikonostasen (bildeveggen) med tre dører som åpner seg i faste momenter. Når de er åpne har menighet mulighet til å se hva som skjer. Ellers hører de bare. Døra på midten heter det kongelige porten. På høyre siden av den er ikoner av Jesus Kristus og Jøhannes Døperen. På venstre siden befinner seg ikoner av Maria og den helgen som kirken er navn etter. Oppe er ikoner av alle nadre helger.

Ikoner i Den ortodokse kirke spiller en veldig viktig rolle. De er ikke bare i kirken men også hjemme og andre steder. Det er vanlig å tenne lys foran, og de er pyntet med blomster.

Den ortodokse kirke legger stor vekt på liturgi. Gudstjenestene er veldig lange. De varer 3-4 timer og menighet står nesten hele tiden under den.

Bønn og bibellesning spiller en viktig rolle. De bruker ikke noe instrumenter. Det er bare kor som er opptatt av musikk. Liturgi er prioritert og den symboliserer møte mellom det himmelske og det jordiske. Ånden har også avgjørende betydning. Den leder kirke og er ufeilbærlig. Den ortodokse kirke trenger ikke derfor paven som er øverste leder.

Sakramentene har også en sentral plass i Den ortodokse kirke. De praktiserer barnedåp med neddykkning. Denne handlingen symboliserer død og fødsel i Kristus igjen. Dåpen er en veldig viktig sakrament fordi den gir syndeforlatelse og mulighet til å bli frelst. Gjennom å være døpt er man medlem av Den ortodokse kirke.

Nattverd eller eukaristien er en viktigst sakrament i Den ortodokse kirke. Kristi inkarnasjon og død har en stor betydning. Jesu ble menneske og død for menneskers synder. Nattverd er en minne om dette og lover frelse. Brød og vin ble Kristi legeme og blod i nattverden. Den ortodokse kirke praktiserer ikke åpen komunion. For å motta nattverden, må man være døpt og medlem i Den ortodokse kirke.

For å oppsummere vil jeg peke på at konfesjonskunnskap spiller en viktig rolle. Den legger vekt på både utbredelse, organisasjon, trossutøvelse og ikke minst på fromhetsliv og trostradisjoner. Den teologiske disiplin er kjempeviktig for forståelse mellom ulike kristne trossamfunn. Den er også avgjørende i opplæring. Konfesjonskunnskap viser mangfoldet i kriste trossamfunnet og ulike måter å praktisere tro. Den spiller også avgjørende rolle i økumenikk. Den ortodokse kirke er en av kristne trossamfunn som oppfatter seg selv som vokter av rett og eneste lære. Både kirkerommet, liturgi og sakramenter spiller en viktig rolle i denne trossamfunn. Det er konfesjonskunnskap som gir informasjon om dem og hjelper å forstå deres betydning.

Besvart.

